II.

(Nezakonodavni akti)

UREDBE

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2021/930

od 1. ožujka 2021.

o dopuni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda kojima se pobliže određuju priroda, ozbiljnost i trajanje ekonomske recesije iz članka 181. stavka 1. točke (b) i članka 182. stavka 1. točke (b) te uredbe

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 ([1]), a posebno njezin članak 181. stavak 3. treći podstavak i članak 182. stavak 4. treći podstavak,

budući da:

(1) Prema članku 181. stavku 1. točki (b) Uredbe (EU) br. 575/2013 institucije su u kvantificiranju parametara rizika koji se povezuju s rejting-kategorijama ili skupovima dužne upotrijebiti vlastite procjene LGD-a koje su primjerene ekonomskoj recesiji ako su one konzervativnije od dugoročnog prosjeka. Slično tomu, prema članku 182. stavku 1. točki (b) te uredbe institucije su dužne primjenjivati vlastite procjene konverzijskih faktora („CF”) koje su primjerene ekonomskoj recesiji ako su one konzervativnije od dugoročnog prosjeka.

(2) S obzirom na posebnosti različitih portfelja od institucija bi trebalo zahtijevati da utvrde ekonomsku recesiju zasebno za svaku vrstu izloženosti, kako je definirana u članku 142. stavku 1. točki 2. Uredbe (EU) br. 575/2013.

(3) Priroda ekonomske recesije za određenu vrstu izloženosti trebala bi se pobliže odrediti u odnosu na skup ekonomskih pokazatelja koji se smatraju eksplanatornim varijablama za ekonomski ciklus svojstven toj vrsti izloženosti ili pokazateljima tog ciklusa. Skup ekonomskih pokazatelja trebao bi obuhvatiti i makroekonomske i kreditne pokazatelje. Time bi se osiguralo da u slučaju usporedivih vrsta izloženosti institucije općenito utvrde istu ekonomsku recesiju.

(4) Iako bi zbog ekonomske recesije ostvareni LGD-i i CF-i mogli biti znatno veći od dugoročnog prosjeka, uvjete koji obilježavaju ekonomsku recesiju ne bi trebalo smatrati istovjetnima uvjetima koji se upotrebljavaju za testiranje otpornosti na stres. Uvjeti koji se upotrebljavaju za testiranje otpornosti na stres mogu biti nepovoljniji i temeljiti se na ekstremnijim scenarijima koji se nužno ne temelje na zabilježenim povijesnim podacima. Uredbom (EU) br. 575/2013 i delegiranim aktima koji je dopunjuju primjereno se predviđa provedba testiranja otpornosti na stres u slučajevima kada je to nužno, dok u odredbama o vlastitim procjenama LGD-a i CF-a ne postoji takav zahtjev testiranja otpornosti na stres. Pobliže određivanje ekonomske recesije za potrebe vlastite procjene LGD-a i CF-a trebalo bi se umjesto toga temeljiti na povijesno zabilježenim ekonomskim uvjetima.

([1]) SL L 176, 27.6.2013., str. 1.

(5) Ozbiljnost ekonomske recesije trebala bi se pobliže odrediti u odnosu na najveće 12-mjesečne vrijednosti zabilježene u primjerenom povijesnom razdoblju za skup ekonomskih pokazatelja koji obilježavaju prirodu recesije za razmatranu vrstu izloženosti. Za svaki ekonomski pokazatelj u skupu trebala bi se upotrebljavati najveća 12-mjesečna vrijednost jer se time uspostavlja ravnoteža između stabilnosti i utvrđivanja najnepovoljnijih uvjeta zabilježenih u primjerenom razdoblju. Taj je pristup odabran zbog jednostavnosti 12-mjesečnog pregleda i mogućnosti da duže prosječno razdoblje ublaži nepovoljne uvjete zabilježene za određeni ekonomski pokazatelj. Na vrijednosti u kraćim razdobljima, na primjer tromjesečne vrijednosti, mogli bi utjecati sezonski čimbenici. S druge bi pak strane vrijednosti u dužim razdobljima, na primjer prosječne 36-mjesečne vrijednosti, mogle prikriti nepovoljne uvjete.

(6) Čak i u slučaju ekonomskih pokazatelja o kojima se izvješćuje na godišnjoj razini, 12 mjeseci na koje se pokazatelji odnose ne moraju nužno biti isti u svim slučajevima. Neki se pokazatelji odnose na kalendarsku godinu, neki na financijsku godinu, neki na poreznu godinu itd. Za potrebe utvrđivanja ekonomskih recesija stoga bi trebalo, u slučaju ekonomskih pokazatelja o kojima se izvješćuje na godišnjoj razini i pokazatelja o kojima se izvješćuje češće, omogućiti upotrebu 12-mjesečnih razdoblja koja počinju u bilo kojem trenutku tijekom godine.

(7) Budući da određena vrsta izloženosti može obuhvaćati izloženosti povezane s različitim poduzećima, sektorima ili zemljopisnim područjima, ekonomska recesija za određenu vrstu izloženosti može obuhvaćati jedno ili nekoliko odvojenih „razdoblja recesije”. Razdoblje recesije trebalo bi se smatrati razdobljem određenog trajanja u kojem se bilježi najveća 12-mjesečna vrijednost relevantnog ekonomskog pokazatelja. Ako dva ekonomska pokazatelja ili više njih istodobno ili ubrzo jedan za drugim dosegnu maksimum ili minimum povezan s njihovom zabilježenom najvećom 12-mjesečnom vrijednošću, sve bi ih trebalo pripisati istom „razdoblju recesije”. Mogućnost da ekonomska recesija obuhvaća više od jednog odvojenog razdoblja recesije dopušta se kako bi se osiguralo da se svaki relevantan ekonomski pokazatelj uzme u obzir pri pobližem određivanju razdoblja recesije koja se ne preklapaju, a analizirat će se u kontekstu procjene recesijskog LGD-a i procjene recesijskog CF-a.

(8) Da bi se izbjegla prekomjerna složenost, primjereno je sastaviti popis ekonomskih pokazatelja koje treba uzeti u obzir u svim slučajevima. Međutim, s obzirom na posebnosti pojedinačnih portfelja od institucije bi isto tako trebalo zahtijevati da uzmu u obzir dodatne ekonomske pokazatelje koji su eksplanatorne varijable za ekonomski ciklus svojstven predmetnoj vrsti izloženosti ili su pokazatelji tog ciklusa.

(9) S obzirom na veliku zemljopisnu i sektorsku raznolikost portfelja nije moguće propisati točne izvore podataka koji se moraju upotrebljavati za svaki popisani pokazatelj u svakoj jurisdikciji u svijetu i u svakom sektoru. Nadalje, prema Uredbi (EU) br. 575/2013 institucije su već dužne upotrebljavati pouzdane podatke i imati robusne sustave validacije procjene svih parametara rizika. Zbog toga će se od institucija u svakom slučaju zahtijevati da pokažu točnost i pouzdanost izvora podataka koje upotrebljavaju za dobivanje vrijednosti pokazatelja. Stoga nema potrebe da se u ovoj Uredbi utvrđuju posebna pravila o konkretnim izvorima podataka koje treba upotrebljavati.

(10) Uzimajući u obzir vrstu pokazatelja i značajnost razmatrane vrste izloženosti u odnosu na druge vrste izloženosti u portfelju, institucije bi trebale upotrebljavati primjerene pouzdane izvore podataka, ali ne bi trebale biti dužne pribavljati podatke za dostupne ekonomske pokazatelje ako je trošak toga nerazmjeran.

(11) Ekonomski pokazatelji moraju se razmatrati prema potrebi po razinama ili promjenama razina vodeći računa o načinu na koji se najčešće izvješćuje o ekonomskom pokazatelju i o mjeri u kojoj on može ukazati na cikličnost.

(12) Ekonomski pokazatelj trebalo bi uvrstiti u skup relevantnih ekonomskih pokazatelja jednom za svaku jurisdikciju, ili prema potrebi manje zemljopisno područje, na koju otpada znatan udio razmatrane vrste izloženosti. Time se osigurava da skup pokazatelja pošteno odražava zemljopisnu kombinaciju izloženosti u toj vrsti izloženosti. Slično bi se pravilo trebalo primjenjivati za svaki industrijski sektor na koji otpada znatan udio određene vrste izloženosti. Samo kada u različitim jurisdikcijama ili različitim industrijskim sektorima postoje snažno korelirana kretanja ostvarenih vrijednosti ekonomskih pokazatelja, institucijama bi trebalo biti dopušteno grupirati te jurisdikcije ili sektore za potrebe utvrđivanja ekonomske recesije.

(13) Trebalo bi pobliže odrediti povijesno razdoblje u kojem će se ispitivati vrijednosti određenog ekonomskog pokazatelja. Za svaki bi ekonomski pokazatelj trebalo odrediti zadano 20-godišnje razdoblje. Time se osigurava da promatrano povijesno razdoblje obuhvaća najmanje dva ekonomska ciklusa. Međutim, kada u tih 20 godina nisu zabilježene dovoljno velike vrijednosti, institucije bi trebale biti dužne potražiti starije povijesne podatke.

Vrijednosti bi se trebale smatrati „nedovoljno velikima” ako varijabilnost ekonomskog pokazatelja u tom 20-godišnjem promatranom razdoblju nije reprezentativna za vjerojatni raspon varijabilnosti tog pokazatelja u budućnosti.

(14) Radi jednostavnosti i usporedivosti razdoblje recesije trebalo bi obuhvaćati najmanje 12 mjeseci. Kako bi se osigurala veća točnost rezultata, to razdoblje trebalo bi se smatrati minimalnim razdobljem. Institucije bi trebale imati obvezu uzeti u obzir duže trajanje kada najveća vrijednost (ili više njih) ekonomskog pokazatelja povezanog s razdobljem recesije (ili više njih) upućuje na dužu recesiju. Trajanje razdoblja recesije trebalo bi odražavati nepovoljne uvjete u cikličkim ponašanjima svojstvenima razmatranoj vrsti izloženosti umjesto strukturnih promjena u gospodarstvu koje su dovele do dugoročnih učinaka na vrijednosti ekonomskih pokazatelja.

(15) Prema zahtjevima procjene LGD-a i CF-a iz Uredbe (EU) br. 575/2013 institucije su dužne dokumentirati dizajn i operativne detalje svojih rejting-sustava, uključujući dizajn svojih procesa utvrđivanja ekonomskih recesija, te čuvati dokaze koji pokazuju njihovu usklađenost sa zahtjevima procjene iz te uredbe. Prema Uredbi (EU) br. 575/2013 institucije su nadalje dužne provjeravati svoje procjene LGD-a i CF-a te ulazne podatke za te procjene kada se pojave nove informacije, a u svakom slučaju najmanje jednom godišnje.

(16) Odredbe ove Uredbe usko su povezane jer se odnose na prirodu, ozbiljnost i trajanje ekonomske recesije koja utječe na dva potpuno različita parametra rizika koji se upotrebljavaju u primjeni pristupa zasnovanog na internim rejting-sustavima (IRB pristup), točnije na vlastitu procjenu LGD-a i vlastitu procjenu CF-a. Kako bi se osigurala dosljednost i istodobno stupanje na snagu odredbi nužnih za utvrđivanje ekonomskih recesija za potrebe LGD-a i odredbi nužnih za utvrđivanje ekonomskih recesija za potrebe CF-a te kako bi se osigurao neposredan pristup tim odredbama, poželjno je da se jednom uredbom obuhvate regulatorni tehnički standardi iz članka 181. stavka 3. i regulatorni tehnički standardi iz članka 182. stavka 4. Uredbe (EU) br. 575/2013.

(17) S obzirom na međudjelovanje s drugim aktima Unije bitnima za vlastitu procjenu LGD-a i vlastitu procjenu CF-a datum primjene ove Uredbe trebao bi se odgoditi do 1. siječnja 2021. Prije svega, institucije će se trebati uskladiti s revidiranim pragom značajnosti koji su nadležna tijela utvrdila u skladu s Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2018/171 ([2]).

(18) Ova se Uredba temelji na nacrtu regulatornih tehničkih standarda koji je Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo dostavilo Komisiji.

(19) Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo provelo je otvoreno javno savjetovanje o nacrtu regulatornih tehničkih standarda na kojima se temelji ova Uredba, analiziralo moguće povezane troškove i koristi u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]) te zatražilo mišljenje Interesne skupine za bankarstvo osnovane u skladu s člankom 37. te uredbe,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Pobliže određivanje prirode, ozbiljnosti i trajanja ekonomske recesije

1. Za potrebe članka 181. stavka 1. točke (b) ili članka 182. stavka 1. točke (b) Uredbe (EU) br. 575/2013 ekonomska recesija utvrđuje se za svaku vrstu izloženosti, kako je definirana u njezinu članku 142. stavku 1. točki 2.

([2]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/171 od 19. listopada 2017. o dopuni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda za prag značajnosti za dospjele kreditne obveze (SL L 32, 6.2.2018., str. 1.).

([3]) Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

2. Na utvrđivanje ekonomske recesije za određenu vrstu izloženosti primjenjuju se sljedeća pravila pobližeg određivanja:

(a) prirodu ekonomske recesije obilježava skup ekonomskih pokazatelja koji su klasificirani kao relevantni za izloženosti obuhvaćene predmetnom vrstom izloženosti u skladu s pravilima utvrđenima u članku 2. („skup relevantnih pokazatelja”);

(b) kad je riječ o ozbiljnosti, na ekonomsku recesiju upućuje najveća vrijednost u 12-mjesečnom razdoblju („najveća 12-mjesečna vrijednost”) koja je zabilježena za svaki ekonomski pokazatelj u skupu relevantnih pokazatelja tijekom povijesnog razdoblja određenog za predmetni ekonomski pokazatelj u skladu s člankom 3. („primjenjivo razdoblje”);

(c) ekonomska recesija sastoji se od jednog ili više odvojenih razdoblja recesije kojima su obuhvaćeni maksimumi i minimumi povezani s najvećim 12-mjesečnim vrijednostima ekonomskih pokazatelja u skupu relevantnih pokazatelja, pri čemu je trajanje svakog od tih razdoblja određeno u skladu člankom 4. („trajanje razdoblja recesije”).

3. Za potrebe stavka 2. točke (b) 12-mjesečna razdoblja na koja se odnose vrijednosti ekonomskog pokazatelja mogu početi u bilo kojem trenutku u okviru primjenjivog razdoblja.

4. Za potrebe stavka 2. točke (c):

(a) razdoblje recesije razdoblje je u kojem ekonomski pokazatelj dosegne svoju najveću 12-mjesečnu vrijednost;

(b) kada različiti, znatno korelirani ekonomski pokazatelji dosegnu maksimum ili minimum povezan s njihovim najvećim 12-mjesečnim vrijednostima istodobno ili ubrzo jedan za drugim, razdoblja recesije u kojima ti pokazatelji dosegnu svoju najveću 12-mjesečnu vrijednost smatraju se jednim razdobljem recesije koje obuhvaća najveće 12-mjesečne vrijednosti svih tih pokazatelja.

Članak 2.

Skup relevantnih pokazatelja

1. Sljedeći ekonomski pokazatelji klasificiraju se kao relevantni za izloženosti obuhvaćene navedenom vrstom izloženosti:

(a) za sve vrste izloženosti:

i. bruto domaći proizvod (BDP);

ii. stopa nezaposlenosti;

iii. kada su dostupne, agregirane stope statusa neispunjavanja obveza dobivene od trećih strana;

iv. kada su dostupni, agregirani kreditni gubici dobiveni od trećih strana;

(b) uz ekonomske pokazatelje iz točke (a):

i. za izloženosti prema trgovačkim društvima ili prema malim i srednjim poduzećima (MSP-ovima) iz kategorije izloženosti prema stanovništvu: sektorski indeksi ili indeksi za određenu gospodarsku granu;

ii. za izloženosti osigurane stambenim nekretninama prema trgovačkim društvima ili prema dužnicima iz kategorije izloženosti prema stanovništvu: cijene stambenih nekretnina ili indeksi cijena stambenih nekretnina;

iii. za izloženosti osigurane poslovnim nekretninama prema trgovačkim društvima ili prema dužnicima koji su MSP-ovi iz kategorije izloženosti prema stanovništvu: cijene poslovnih nekretnina ili indeksi cijena poslovnih nekretnina te cijene zakupa poslovnih nekretnina ili indeksi cijena zakupa poslovnih nekretnina;

iv. za izloženosti prema stanovništvu osim onih iz točke i., ii. ili iii.: svaki put kada su dostupni, ukupni dug kućanstva i raspoloživi osobni dohodak;

v. za izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja:

— u slučaju nekretnine: cijene nekretnina ili indeksi cijena nekretnina, cijene najma/zakupa nekretnina ili indeksi najma/zakupa nekretnina prema potrebi za stambene, poslovne ili industrijske nekretnine,

— u slučaju financiranja projekata: cijene isporučenih proizvoda u okviru projekta,

— u slučaju financiranja objekata: indeksi za relevantnu vrstu ili vrste kolaterala,

— u slučaju financiranja roba: cijene ili indeksi cijena relevantne vrste robe;

vi. za izloženosti prema institucijama: indeksi financijskih kredita;

(c) uz ekonomske pokazatelje iz točaka (a) i (b) svi drugi ekonomski pokazatelji koji su eksplanatorne varijable za ekonomski ciklus svojstven izloženostima u razmatranoj vrsti izloženosti ili su pokazatelji tog ciklusa.

2. Ekonomski pokazatelji utvrđeni za izloženosti u određenoj vrsti izloženosti u skladu sa stavkom 1. odražavaju geografsku distribuciju i, gdje je primjenjivo, sektorsku distribuciju izloženosti u toj vrsti izloženosti.

U tu se svrhu ekonomski pokazatelj uključuje u skup relevantnih pokazatelja na sljedeći način:

(a) jednom za svaku jurisdikciju, ili prema potrebi jednom za svako zemljopisno područje u određenoj jurisdikciji, na koju se odnosi znatan udio te vrste izloženosti; i

(b) prema potrebi jednom za svaki sektor na koji se odnosi znatan udio te vrste izloženosti.

Međutim, kada u različitim jurisdikcijama ili prema potrebi različitim zemljopisnim područjima u određenoj jurisdikciji ili u različitim sektorima postoji snažno korelirano kretanje ekonomskih pokazatelja koji su predviđeni za uključivanje u skladu s drugim podstavkom, može se alternativno odabrati zajednički ekonomski pokazatelj kako bi se obuhvatile sve te jurisdikcije, zemljopisna područja ili sektori.

Članak 3.

Utvrđivanje primjenjivog razdoblja

Za potrebe članka 1. stavka 2. točke (b) povijesno razdoblje primjenjivo na ekonomski pokazatelj jest 20-godišnje razdoblje koje završava u trenutku kada institucija utvrdi ekonomsku recesiju u skladu s ovom Uredbom. Međutim, kada varijabilnost ekonomskog pokazatelja u tom 20-godišnjem razdoblju nije reprezentativna za vjerojatni raspon varijabilnosti tog pokazatelja u budućnosti, povijesno razdoblje primjenjivo na taj pokazatelj produljuje se za vrijeme koje je dovoljno da se pribave vrijednosti koje su reprezentativne za vjerojatni raspon varijabilnosti.

Članak 4.

Trajanje razdoblja recesije

Za potrebe članka 1. stavka 2. točke (c) trajanje razdoblja recesije utvrđuje se na sljedeći način:

(a) u slučaju obuhvaćenom člankom 1. stavkom 4. točkom (b) jedinstveno razdoblje recesije razdoblje je koje je dovoljno dugo da obuhvati sve maksimume ili minimume povezane s najvećim 12-mjesečnim vrijednostima zabilježenima za različite ekonomske pokazatelje povezane s tim jedinstvenim razdobljem recesije;

(b) neovisno o tome jesu li obuhvaćeni člankom 1. stavkom 4. točkom (b), u svim slučajevima u kojima razne 12-mjesečne vrijednosti zabilježene u primjenjivom razdoblju za predmetni ekonomski pokazatelj ili više njih ne odstupaju znatno od njihove najveće 12-mjesečne vrijednosti u konkretnom, neprekinutom razdoblju u okviru primjenjivog razdoblja, razdoblje recesije mora biti dovoljno dugo da se odrazi dugotrajna ozbiljnost zabilježena za predmetni ekonomski pokazatelj ili više njih;

(c) neovisno o tome jesu li obuhvaćeni člankom 1. stavkom 4. točkom (b), u svim slučajevima u kojima je maksimum ili minimum za ekonomski pokazatelj ili više njih približan maksimumu ili minimumu povezanom s najvećim 12-mjesečnim vrijednostima zabilježenima u primjenjivom razdoblju za predmetni pokazatelj ili više njih, a približni maksimumi i minimumi ne odstupaju znatno od najveće 12-mjesečne vrijednosti zabilježene u tom razdoblju za taj pokazatelj ili više njih te se ti približni maksimumi i minimumi odnose na isti opći ekonomski uvjet, razdoblje recesije mora biti dovoljno dugo da se odrazi cijelo dugotrajno razdoblje u kojem su zabilježeni ti približni maksimumi i minimumi;

(d) u slučaju obuhvaćenom člankom 1. stavkom 4. točkom (a) u kojem se ne primjenjuje ni točka (b) ni točka (c) ovog članka razdoblje recesije je 12-mjesečno razdoblje na koje se odnosi najveća 12-mjesečna vrijednost.

Članak 5.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova Uredba primjenjuje se od 1. siječnja 2021.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 1. ožujka 2021.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN